C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.21rji-570/24 Judecătoria Soroca (sediul Central)
Judecător: Lina Popescu

D E C I Z I E
În numele Legii

10 septembrie 2024 mun.Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

Având în componenţa sa:
Preşedintele completului Ion Talpa
Judecătorii Svetlana Şleahtiţki și Oxana Mironov

a judecat în ordine de recurs, recursul directorului Penitenciarului nr.6 Soroca, comisar de justiție, Viorel Țîmbaliuc, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 11.06.2024, privind examinarea plângerii condamnatului **Muntean Igor** ***** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ţinînd cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

1. La 07.05.2024 în Judecătoria Soroca (sediul Central) a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Muntean Igor împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

În motivarea plîngerii condamnatul indică că, se deține în condiții inumane, în pofida constatării deținerii sale în condiții inumane, condițiile nu s-au îmbunătățit. Solicită constatarea detenției sale în condiții contrare art. 3 CEDO începînd cu 24.08.2023, invocînd că se deține în condiții de: supraaglomerare, în celule este mucegai, insecte parazitare, medicamentele lipsesc.

2. Prin încheierea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 11.06.2024 s-a admis plângerea condamnatului Muntean Igor împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Muntean Igor a fost deţinut în Penitenciarul nr. 6 Soroca în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea

drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în perioada 24.08.2023 - 05.06.2024 – în total 286 (două sute optzeci și șase) zile.

În condițiile art. 473/4 alin. (4) CPP s-a redus pedeapsa condamnatului cu 28 (douăzeci și opt) zile, pentru perioada de 280 (două sute optzeci) zile, în care s-a aflat în detenţie, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie.

În privința perioadei rămase 6 (șase) zile, calculate în condițiile art. 473/4 alin. (4) din Codul de procedură penală, ce nu au putut fi reduse, fiind lăsate în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Termenul pedepsei definitive de 3 (trei) ani 3 (trei) luni închisoare, stabilit lui Muntean Igor, prin Sentința Judecătoriei Orhei (sediul Șoldănești) din 21.10.2022, s-a redus cu 28 (douăzeci și opt) zile.

A fost obligată administraţia instituţiei penitenciare nr.6-Soroca să înlăture condiţiile precare de detenţie în termen de 15 zile, după expirarea căruia, conform prevederilor art. 473/4 alin.(3) din Codul de procedură penală, instituţia penitenciară urmează să informeaze instanţa de judecată despre executarea încheierii.

3. Încheierea primei instanțe a fost atacată cu recurs de către administrația Penitenciarului nr.6 Soroca, solicitând casarea încheierii Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 11.06.2024 în partea reducerii pedepsei cu 28 zile pentru perioada în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.6 Soroca.

Consideră că, la examinarea pretenţiilor invocate de Muntean Igor, judecătorul de instrucţie a apreciat superficial probele prezentate de reprezentatul instituţiei privind condiţiile de detenţie din instituţia penitenciară în care este deţinut.

Menționează că, prin raportul prezentat şi anexele la acesta, au fost descrise cu lux de amănunte condiţiile care sunt asigurate lui Muntean Igor pe parcursul deţinerii în instituţia respectivă, din care rezultă că au fost respectate standardele minime de întreţinere a acestuia, şi nicidecum nu pot fi apreciate condiţiile de detenţie ca inumane sau degradante.

Susține că, argumentul cheie pe care s-a fondat prima instanţă, la aprecierea condiţiilor de detenţie ca fiind inumane şi degradante a servit spaţiul de 4 m^2 ce ar trebui să revină fiecărui condamnat. În context precizează faptul că, potrivit raportului în care se descriu condiţiile de detenţie în instituţia penitenciară în care este deţinut Muntean Igor, au fost prezentate datele cu privire la spaţiul de deţinere acordat acestuia, din care rezultă că norma de spaţiu cu care a fost asigurat corespunde standardelor statuate, iar instanţa contrar datelor indicate, s-a fondat pe constatările efectuate de Comitetul European pentru Prevenirea Torturii (CPT) în rapoartele sale efectuate în rezultatul vizitelor întreprinse. Rapoartele (CPT) în urma vizitei din anul 2018 sînt deja învechite şi nu corespund realităţii, dat fiind

faptul că s-au efectuat schimbări (reparaţii curente pentru îmbunătăţirea condiţiilor).

Menţionează că, prin Ordinul MJ nr.150 din 10.06.2022 Privind stabilirea tipurilor de penitenciare, sectoarelor de detenţie create în cadrul acestora şi a capacităţii de deţinere pentru fiecare instituţie - Capacitatea totală a Penitenciarului nr.6-Soroca constituie 753 locuri, cu respectarea normei de spaţiu minim de 4 m^2 pentru un deţinut (la moment fiind 573 condamnaţi).

Arată că, la caz, au fost argumentate toate chestiunile cu privire la: asigurarea condiţiilor materiale de detenţie sub aspectul amenajării şi dotării celulelor de detenţie, asigurarea iluminării şi ventilării, asigurarea cu obiecte de igienă şi menaj, acordarea posibilităţii aflării în afara celulei în perioada de la deşteptare până la stingere, acordarea asistenţei medicale necesare în condiţii de confidenţialitate şi asigurarea condiţiilor optime pentru exercitarea tuturor drepturilor prevăzute persoanelor aflate în detenție.

Prin urmare, atestă că la aprecierea condiţiilor de detenţie corespunzător plângerii adresate de Muntean Igor, judecătorul de instrucţie s-a ghidat exclusiv de alegaţiile declarative ale condamnatului şi constatările generale indicate în rapoartele instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniul respectării drepturilor omului. Astfel, raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speţa, instanţa a apreciat că plângerea acestuia este una întemeiată şi urmează a fi admisă cu emiterea unei soluţii în favoarea condamnatului, bazându-se de problema supraaglomerării care a fost identificată în constatările respective şi care au fost trasate în repetate rânduri de Comitetul ONU împotriva torturii (2014, 2017), Comitetul european pentru prevenirea torturii (2015-2019), Avocatul Poporului (2002-2019), precum și Consiliul pentru prevenirea torturii (2017-2019) şi raportul Ombudsman-ului din 2019.

Atrage atenţia asupra faptului că, pe parcursul deţinerii în Penitenciarul nr. 6-Soroca, Muntean Igor nu a înaintat nici o plângere către administraţia penitenciarului în care s-a deţinut, cu referire la neconformitatea condiţiilor de detenţie, nu a înaintat astfel de cereri nici în instanţele naţionale (în ordine civilă), nici internaţionale pentru constatarea condiţiilor precare în care considera că se deţine.

În această ordine de idei, conclude faptul că, pe perioada detenţiei, condamnatul Muntean Igor nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiţii a executării detenţiei, iar completul de judecată, la evaluarea condiţiilor de detenţie, urmează să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deţinut în condiţiile contestate.

Constată că, condiţiile materiale de detenţie în care se deţine condamnatul Muntean Igor, sunt satisfăcătoare şi nu depăşesc pragul minim de severitate cerut de art. 3 CEDO.

Susține că, condamnatului în Penitenciarul nr. 6-Soroca îi sunt asigurate condiţii corespunzătoare ce asigurau minimul necesar conform standardelor reglementate de legislaţia execuţional-penală.

Consideră plângerea condamnatului Muntean Igor referitoare la condiţiile de detenţie, urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată, deoarece acestea corespund standardelor în vigoare.

4. Colegiul penal reține că, potrivit prevederilor art. 447 alin.(1) Cod de Procedură Penală al RM, (1) *Recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces. (2) Instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.*

În respectarea prevederilor sus menționate, Colegiul penal a comunicat părților despre dreptul de a depune o referință.

Până la data examinării recursului, părțile nu au prezentat referință pe marginea recursului, fapt ce nu împiedică examinarea lui.

5. Verificând argumentele recursului în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii, Colegiul a ajuns la concluzia că, recursul, ca nefondat, urmează a fi respins.

Colegiul îşi va întemeia soluţia reţinută în baza art. 449 alin. (1) pct.1) lit. a) Cod de procedură penală conform căruia, *(1) Judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă: a) recursul este nefondat.*

6. În susținerea soluției adoptate, Colegiul penal se va referi la unele prevederi legale ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal și anume.

Potrivit art.469 alin.(1) pct.17^1) Cod procedură penală, *la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenţie a condamnaţilor*.

Potrivit art.473^2 alin.(3) Cod de procedură penală, *Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei*.

Potrivit art.473^2 alin. (5) Cod de procedură penală, *Plîngerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*

sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

Potrivit art.473^3 alin.(2) Cod de procedură penală, *sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare*.

Potrivit art.473^4 alin.(4), (5) Cod de procedură penală, *(4) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculîndu-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. (5) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de pînă la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.*

7. Efectuînd controlul legalității și temeiniciei încheierii adoptate de prima instanță pe marginea plângerii condamnatului împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, Colegiul penal stabilește că, la emiterea acesteia, instanța de fond a ținut cont de chestiunile ce urmează a fi soluționate, a aplicat corect normele procesuale incidente speței deduse judecății, prin ce își însușește caracter legal și întemeiat.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs stabilește că recursul administrației Penitenciarului nr.6 Soroca, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 11.06.2024, este nefondat și pasibil respingerii.

8. În baza materialelor cauzei deferite judecății, prima instanță a constatat că, prin:

- sentința Judecătoriei Orhei (sediul Șoldănești) din 31.03.2017, Muntean Igor a fost condamnat în baza art. 155 Cod Penal, la 3 (trei) ani închisoare.

- sentința Judecătoriei Orhei (sediul Șoldănești) din 21.10.2022 Muntean Igor a fost condamnat în baza art. 264/1 alin. (4) Cod Penal, în temeiul art. 85 Cod Penal, la 3 (trei) ani 3 (trei) luni închisoare.

- încheierea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 29.08.2023, în baza art. 473/4 alin. (4) CPP, s-a redus termenul de pedeapsă cu 82 zile.

Începutul termenului – 27.08.2022. *Sfîrşitul termenului* – 05.09.2025.

9. Analizând raționamentul concluziilor deduse de prima instanță în procesul de examinare a cauzei, în raport cu materialele anexate la dosar, Colegiul penal

conchide că, instanța de judecată corect a constatat faptul detenției condamnatului Muntean Igor în instituția penitenciară nr. 6 Soroca în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Colegiul observă că, cercetând calitatea condițiilor de detenție în Penitenciarul nr.6 Soroca prin prisma celor invocate de către condamnatul Muntean Igor a celor statuate în raportul prezentat de administrația penitenciarului, cît și ținînd cont de concluziilor prevăzute în rapoartele internaționale referitoare la evaluarea condițiilor detenției în penitenciarele Republicii Moldova, prima instanță temeinic a conchis asupra faptului că condamnatul Muntean Igor s-a aflat în condiții care au depășit nivelul de suferință inerent detenției.

În acest mod, prima instanță just a reținut că, condamnatul Muntean Igor s-a deţinut în Penitenciarul nr. 6 Soroca în perioada 24.08.2023-01.04.2024, în condiţii unde nu se respectă norma spaţiului locativ per persoană de 4 m^2, fiind deținut în celule supra aglomerate, contrar standardelor internaționale și celor naționale, prevăzute la pct. 464 al Statutului executării pedepsei de către condamnat.

Concomitent, instanța analizînd toate circumstanțele invocate în cererea condamnatului Muntean Igor, judicios a constatat că acesta s-a deținut în celule populate cu diferite insecte, apreciind critic cele invocate de către reprezentantul administrației penitenciarului precum că, deratizarea şi dezinfectarea încăperilor se efectuează conform unui grafic de către agent economic specializat, conform contractului încheiat.

Referitor la argumentul condamnatului, precum că în celulă umiditatea este ridicată şi mucegai pe pereţi, instanța l-a fel, întemeiat l-a admis, or, reprezentantul penitenciarului nu a prezentat careva probe care a ar combate invocările condamnatului. Mai mult ca atât, administrația penitenciarului în raportul prezentat pe marginea plîngerii a prezentat o informație de ordin general, fără a descrie exact condițiile concrete ale spațiului de detenție ale condamnatului, fără a combate situația privitor la prezența insectelor și prezența mucegaiului în celulele în care a fost deținut Romanov Anatoli.

La fel, fiind lipsa probelor în vederea oferirii asistenței medicale în volum deplin conform programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, motiv pentru care instanța a admis și argumentul condamnatului privind lipsa eficientă a asistenței medicale.

În atare împrejurări, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul Muntean Igor pe parcursul detenției sale în instituția penitenciară nr. 6 Soroca au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție.

Colegiul susține temeinicia soluției adoptate de prima instanță, or, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor.

10. Reducerea dedusă în mărime de 28 zile este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă apreciere a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu, corect constatându-se privitor la includerea în termenul de executare a pedepsei perioada de șase zile din care nu s-a putut efectua reducerea conform formulei statuate la art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală.

Împrejurările enunţate denotă în mod concludent că instanţa de fond nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că încheierea contestată conține motive clare şi legale pe care se întemeiază soluţia, iar recursul administrației penitenciare este vădit neîntemeiat, motiv pentru care urmează a fi respins, păstrând neschimbată sentința instanței de fond.

În conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a), art.art.416 - 418 Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul directorului Penitenciarului nr.6 Soroca, comisar de justiție, Viorel Țîmbaliuc, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 11.06.2024, privind examinarea plângerii condamnatului **Muntean Igor** ***** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, se respinge ca nefondat cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele completului, Judecători: